

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. **Hirdetmények** beiktatása jutányosan számítatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadóhivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyház és iskola.

Hogy az egyház, helyesebben a valláserköles képviselve legyen az iskolában, az ellen senkinek kifogása nem lehet, aki a vallási érzést szükségesnek tartja. Minél inkább terjed az atheizmus a műveltebb rétegekben és a szervezett ipari munkásság között, annál súlyosabban érezzük a szükségét annak, hogy a nagy tömeg, a mely munkájával tartja fenn a társadalmat s amely sok tekintetben méltánytalan helyzetben szynylódik, megőrizze az Istenbe vetett hitet. Mert ez a hit tölt el megnyugvással és ez ad erőt az élet küzdelmeinek elviseléséhez, ez reménye a szegénynek és ereje a gyöngének. Nem osztjuk ugyan azoknak nézetét, akik azt hirdetik, hogy felekezeten kívül álló ember, bármily alacsony fokán álljon is a műveltségnek, tisztességes és jóra való nem lehet, mindazonáltal ennek a világnak sok ezeréves rendje amellet bizonyít, hogy a világrend fentartásához okvetlen szükség van a valláserkölesre, az Istenség hitére.

A vallást hirdetni és tanítani kell az iskolában. A gyermekek fogékony lelkébe kell beleönteni a hit balszalmát és pedig kivésheetlenül, mert ami impressziót erőteljesen szívott magába a gyermeki kedély, azt ki nem törölheti az

élet prózája és istentelensége. És csak helyeselni lehet a legutóbbi tanárgyűlésen illetékes helyről elhangzott azon programmbeszédet, amely a valláserkölesöt úgy akarja belevonni az iskolába, hogy ott teljesen érvényre jusson. Ezt a tendenciát mi is helyeseljük.

De nem helyeselnénk egy olyan tendenciát, amely a valláserköles nevelés leple alatt felekezeti jelleget akar becsempészni az iskolába. A valláserköles nevelés felemel, de a felekezeti elfogultság elbutít. Az Istenség szempontja gyönyörű és magas, de a felekezeti elfogultság és türelmetlenség gyűlölettel és sötétséggel teljes. A vallási szempont a tisztult meggyőződés szempontja, de a felekezeti szempont az önzők és elfogultak iránytűje. Társadalmi életünkben, sajnos, ma is domináló faktor még a felekezeti szempont és örvényeket támaszt római katolikusok, reformátusok, luteránusok, görög keletiek és zsidók között. A felekezeti válaszfal még most is érezteti kártékony hatását közéletünkben, utját állja nemcsak a harmonikus társadalmi együttműködésnek, hanem a magyar állameszme teljes kiépítésének is. A felekezeti ellentéteknek véres nagy története van a világhistóriában, népek, nemzetek gyilkolták egymást évszázadokon át, mert az egyházak azon nagyjai

akiknek érdekében állott, felgyújtották a szivekben a felekezeti gyűlölet pusztító lángját és a midőn egy ilyen mult és egy ilyen jelen bizonyítja a felekezeti szellem tultengésének káros voltát, a mikor Bialosztokban a reakció által felizgatott tömeg zsidómészárlásokat rendez, akkor mi a valláserköles nevelés leple alatt nem engedhetjük a felekezeti egyoldalúságot az iskolába csempészni. A nemzeti uralom ellenségei egyre azt hangoztatják most, hogy a nemzeti uralom tulajdonképen nacionalista reakciós uralom és e vádjukat többek között azzal is megindokolják, hogy a felekezeti jelleget ez az uralom az iskolákban ki akarja élezni. Mi hazugnak és tartalmatlannak tartjuk ezt a vádat és rettentően kiábrándulnánk a nemzeti uralomból ha a haladó uraknak igaza lenne. A tanár-egyesület gyűlésén elhangzott beszéd valláserköles nevelésről többféle félreértésre adott okot és reakcióval lármázták tele a világot az új rend ellenségei.

Nem adunk semmit e vaklármarára, de azt megköveteljük a nemzeti uralomtól, hogy az egyház és iskola fogalmát az iskola rovására ne tévesszék össze. Vallásos nevelésre igenis szükség van, de az iskolákat a felekezetiességnek kiszolgáltatni nem engedjük.

TÁRCZA.

Dalok.

I.

Tekintetednek csillagvilága
Borus szívemre új fényt derít,
Bibor ajkadnak nyíló virága
És illatárja megrészeget.

Hollóhajfürteid fényének árnyán
Lelkem a mennyben bünbe merül,
Bogárszemednek sötét világán
Még a pokolban is idvezül.

II.

Egymás szemébe hogy ki néz
Tovább, fogadtál velem,
Szemembe néztél mereven,
S én is szemedbe néztem.

Sokáig néztük egy a mást
Előbb te sütéd le szemed,
Te elvesztéd a fogadást,
Én elvesztém a szívemet.

III.

Szívemben él s világol
Egy édes szenvedély,
Mély magas, mint a menybolt
S mint tenger medre mély.

Ha fellobog világa
Boldogság napja kél
S ha bánat bántja, mélyebb
A tenger mélyénél.

IV.

Hír, dicsőség! Oh, mi fényes,
Milyen drága kincs lehet,
Hisz úgy vágnak utánuk a
Balgá, dőre emberek.

Választanom ha lehetne,
Arra kérlek Istenem,
Hír, dicsőség helyett inkább
— Azt a kislányt add nekem!

Maróth.

Neró.

Irtá: Kövér Ilma.

(Vége.)

— Az ördögben! Neró! bocsásd el a frakkomat!

Nem vette be a szót, sőt még inkább száj-ügybe kapta Balás öltönyét.

Neró, Neróeskám! — Ejnye, átkozott dőge...

A kutya egyre és vidáman tépázta a finom posztódarabot.

A frakk tulajdonosa tőle, Neró a kegyetlen, hozzá; és ránczigálták jó néhány perezig, míg nem, a frakk hozott egy — nyomban végre is hajtott — salamoni ité-

letet: Balás Ágoston frakkjának a fél szárnya Neró szájában maradt.

Mint pár hét előtt a nemez kalappal, úgy iramodott neki a vizsla a zsákmányul ejtett prédával.

Balás Gusztáv egyet pendült, mint az orsó. Hátra tekerintette a nyakát és gyönyörködött a lehetetlenné vált toillettjében.

Igy be nem mehet leendő apósa elé, de ép oly képtelenség, a mi az egyetlen kivezető ut lenne a rettenetes malheurból: hogy haza rohanjon és öltönyt cseréljen; mert a vendégek kiszállingoltak a parkba és már-már egészen benépesítették a helyiséget.

Kétségbeejtő helyzet!

Közel állt hozzá, hogy az eszét elveszítse, amidőn mindennek betetézésére meghallotta, hogy a kertnek ama félreeső zuga felé, a hol kétségei között révedezik, léptek közelednek; sőt látta, hogy az utmenti fűzfa lombjai már meg is libbentek...

Erre tart valaki!

Nem volt idő a tétovázásra. Ilyen komikus toillettben nem kerülhet emberi szemek elé.

A közeli kerti házra esett téveteg tekintete, amely minden oldalról nyitva van ugyan, de sűrűn futja be a vadszölő.

Egyetlen mentsvár!

Beugrott az u. n. száletlibe, még pedig nem is a fölvezető lépcsőkön, de a közvetlen a lak előtt álló lóczán keresztül.

Gazdasági feladataink.

Rengeteg sok a teendőnk gazdasági téren. Ha a külföldi államok hatalmas gazdasági fellendülését tekintjük, látjuk csak igazán, hogy mennyit mulasztottunk eddig ezen a téren. Csak példaképpen említjük fel, hogy Angliában tavaly 3980 új részvénytársaság alakult 109.896.389 font sterling alaptőkével. Németországban épakkor 191 vállalat 386 millió márka alaptőkével.

Az iparfejlesztés körül nálunk is igen nagy feladat jut a pénzintézeteknek. Gyár-alapítóink egy részének ugyanis legfőbb baja az üzleti forgótőke hiánya, a mely kérdés szorosan összefügg üzleti életünk egy másik nagy bajával: a könnyűségeket pontos behajtásának nehézségével. Addig is, míg kiskereskedőink és a vásárló közönség nagy része hozzá fog szokni ahhoz, hogy az üzleti tartozásoknak lehető legpontosabb kiegyenlítése nemcsak jogi, hanem egyuttal erkölcsi, becsületbeli kötelesség, mert hiszen — minden egyéb etikai szemponttól eltekintve — a gyáros, a nagykereskedő csakis üzletfelei pedáns pontossága mellett képes nagy vállalatát fentartani és fejleszteni, addig is pénzintézeteinknek kellene minden érdemes és megbízható termelőt az eddiginél nagyobb mértékben támogatni hosszabb lejáratú hitel segítségével. A kockázatot a legtöbb esetben nem nagy és ellenértékének megfizetésére minden reális vállalkozó hajlandó is lesz. Az ily existenciák támogatása elsőrangú társadalmi és gazdasági érdek lévén, pénzintézeteinknek egymásközt folytatott eszmecsere útján módot kell találni az egészséges hitelnyújtás oly alakzatának megvalósítására, mely mindkét fél érdekeit egyenlően biztosíthatja.

A hazai ipar és kereskedelem megerősödése és fejlődése tekintetében igen sokat várunk az összes ipari és kereskedelmi érdekeltségűeknek az árutőzsde keretében való összpontosításától. A gazdasági elemek és tényezők tömörülése, az érdekek kölcsönösségének és kölcsönhatásának felismerése, a mi az együttműködés kikerülhetetlen eredménye, okvetlenül meghozza majd a gyümölcsöt. Jól tudjuk azonban, hogy még a szükséges tőke, hitel és munkaerő létezése sem elégséges arra, hogy ipar és kereskedelem a kívánatos irányban és mértékben fejlődjen. Elengedhetetlen kellékei vannak még ennek az óhajtatásnak és törekvésnek, a mely kellékeknek, mint nélkülözhetetlen előfeltételeknek megteremtése kormányunknak legsürgősebb kötelességei közé kell, hogy tartozzék.

Ilyen előfeltétel az ipartörvények rég kilátásba helyezett módosítása, a melyhez a kereskedelmi kormány kebelében már minden szükséges előkészület megtétezt. Ilyen előfeltétel továbbá egy, minden jogos érdeket egyaránt kielégítő vasuti tarifapolitika; ilyen a hiányzó vonalak kiépítése, egyes fővonalakon kettős vágányok lerakása; ilyen előfeltétel a közlekedés lebonyolításának gyorsítása és czélszerű szabályozása, a vasuti üzleti randtartás és üzletszabályzatnak a modern viszonyoknak megfelelő módosításával, valamint a helyi érdekű vasutakra vonatkozó törvénynek különösen oly irányban való revíziója, hogy a közgazdasági életünkben nagy szerepre hivatott harmadrangú vasutaknak építése megkönnyíthessék; ilyen az, hogy a székesfőváros az ország minden részéből, az összes csatlakozások figyelembevételével, a lehető legrövidebb utirányban elérhető legyen; ilyen az, hogy a vasuti kocsi hiánya megszüntessék, hogy az összes gyorsvonatok III. oszt. kocsiosztálylál látassanak el; hogy végre a vasuti bérletjegykérdés az érdekelt körök igényeihez képest, minden bürokratikussághoz kiküszöbölésével végleg megoldassék.

De nemcsak a vasuti közlekedésügy szorul reformokra. Víz utunk még mindig nincsenek kihasználva. A Fiumével való vízi összeköttetés még mindig csak álom és ilyen a budapesti kereskedelmi és téli kikötő eszméje is. Hasonlóképpen mi sem történik abban az irányban, hogy hazánk vízi ereje kellőképpen kihasználtsék. Parlagon hever ez a páratlanul olesó erő, a mely oly könnyen és oly eredményesen pótolhatná nagy részben a gépek drága, nem mindig könnyen hozzáférhető erejét.

Semmiként sem zárkózunk el annak a felismerés elől, hogy az óhajtatásainknak gyors megvalósítása igen nagy pénzübeli áldozattal jár. De viszont, ha tekintjük, hogy egyrészt mennyi közgazdasági reformot bír még el szegény hazánk és másrészt — a mint azt a hosszantartott gazdasági és politikai válság időszaka fényesen igazolta — az erkölcsi áldozatoktól eltekintve, mennyi anyagi áldozatot képes hazánk ösereje közgazdasági megrekkanás nélkül elviselni, rosszul alkalmazott óvatosságnak tartjuk, épen a produktív beruházások terén nálunk évtizedeken át gyakorolt túlzott takarékoságot. Mindenekelőtt és mindenkor szem előtt kell tartani azt, hogy az ilyen beruházások közvetlenül és közvetve mérhetetlen haszonnal járnak, hogy gazdasági életünket minden irányban soha nem is sejtett mértékben fejleszteniék

és ezzel az ország sok százazreinek állandó és jövedelmező munkát biztosítanának, a mi egyértelmű a nyugalommal, a megelégedettséggel, a mivelődés fejlődésével, a polgári kötelességek érzetének megizmosodásával, az állami tényezők tekintélyének és befolyásának öregbedésével, a kivándorlás okainak megszüntével. A tisztességesen megfizetett, jó bánásmódban részesülő munkásosztály pedig sokkal értékesebb kincse a hazának, semhogy azt még áldozatok árán is nem kellene megmentenünk az ország számára, nem is szólva arról a természetes társadalmi és állami kötelességről, hogy tőlünk telhetően javítunk ez értékes és hasznos elem sorsán. Csakis úgy, vagyis a jogosult igények kielégítése által vehetjük elejét a szocialisztikus irányzat terjedésével járó veszélyeknek is, mert csakis az elégedetlen, különösen pedig a joggal elkeseredett, emberi jogaikban lépten-nyomon sértett emberek sorából kerülnek ki a társadalom felforgató elemei.

Mérhetetlen perspektívák nyílnak az ilyen gazdasági politika kapcsán, de csakis az ilyen nagyszabású politika az, a mely valahára kiköszönt bennünket az eddigi rendkívül lassu és kiesínyes, a nagy szempontokat csaknem teljesen figyelmen kívül hagyó, inkább csak máról holnapig gondoskodó tevékenység kényelmes utjáról.

Krónika.

Intrika a vármegyében.

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter igen találóan jellemezte a közhangulatot. Ő ugyan csak bizonyos vonatkozásban tett róla említést, de egész bátran általánosíthatja is volna. Mert tény az, hogy az ország közhangulatát általában az idegesség jellemzi. Felkapott szójárás, hogy ha valakinek a hangulata nem tetszik nekünk, azt mondjuk rá: ez az ember ideges. Máskor ezt az állapotot műszóval: abnormitásnak nevezték, vagyis, hogy nincs valaki a rendes kerékvágásban. De mi a vármegyében tapasztalt intrikáról akarunk beszélni. Másképp: arról az idegességről, mely a megyében lábra kapott, mely a helyzetnek oly külszint kölcsönöz, hogy a vármegyének igaz közhangulatát, — a nyugodt, a normális közhangulatát felismerni nem lehet.

Ugrás közben még egyszer szeméibe tünt Neró. Ott nyargalózkodott a fél frakk-szárnyal.

— Oh, Neró, Neró! — sziszegte Balás, olyan pillantással, a melynél ádázabbat még arra a másik Neróra se vethettek kétségbeesett áldozatai.

A füzfa lombjai közül két alak bontakozott ki. Gita és Szaniszló Kálmán.

Lassan közeledtek a kerti ház felé.

A leányka leült a lóczára.

A hadnagy állva maradt mellette. A kezében tartott kis füzágot tépegette, amelynek levelei Gita ölbe hulltak. A kis lány öntudatlanul játszadozott velük.

Sokáig néztek egymásra.

A hadnagy szólalt meg:

— Holnap el kell utaznom. Vége a szabadságomnak.

Gita fölshajtott.

— Az enyémnek is: férjhez fogok menni.

A hadnagy derékon törte a füzveszszőt és még a kard is megesörrent az oldalán, akkorát rándult a teste.

— Ejnye, de csúf tréfákat csinál! Hát illik az ilyen szomorú perczben?

— Jaj, édes Kálmán, ha csak tréfa volna!

Szaniszló is leült a lóczára, némi távolságra a lánykától. Megfogta a kis kezét.

— Az ég szerelmére, Gita, hát miért bánik velem ilyen kegyetlenül, éppen ma?

— Én sohase bántottam magát és nem is tudnám bántani.

Leirhatatlanul édes tekintettel függesz-tette szeméit a hadnagy arcára.

Szaniszló suttogva mondta:

— Hisz én azt hittem, Gita, hogy... hogy maga az enyém lesz; hogy maga az én édes párom lesz.

Gita szomorúan ingatta a fejét.

— Mikor olyan szegény leány vagyok! Látja, apámnak ez a kis birtoka adóssággal van ám megterhelve; aztán ott van még egy növendék fiunk, a kinek a kiképzése sokba fog kerülni, hát...

— Az istenért, hisz nem kérek én pénzt, nem kell nekem a maga pénze.

— De mikor meg magának sines.

— Ejnye, Gita, és maga azt képzei, hogy pénz nélkül nem lehetünk boldogok, hogy a silány pénz föltétlenül szükséges ahhoz?

— Hogy a hadnagy megnősülhessen; hogy letehesse a kautiót; — egészítette ki a leányka lemondásteljesen. — Megmondtam én mindent Mina néninek és ő felvilágosított mindenről.

Ránézett a hadnagyra. Vontatottan folytatta:

... Hát persze most még nehezebb... tegnap óta, amikor már el is jegyeztünk félig-meddig, egy...

— Egy édes csók erejéig, Gita, amelyet ott a platon sorban adott nekem, — sut-

togta a hadnagy közelebb simulva a leánykához.

Gita lehorgasztotta a fejét, kérő hangon rebegte:

— Edes, kedves, jó Kálmán, kérem szépen: felejtse el azt az egy csókot!

— Még csak az kellene, ha ezer esztendeig élnék, még akkor sem tudnám elfelejteni, ez volt az első csók erről a maga mézes szájaeskájáról...

— És az utolsó, Kálmán!

— Gita!

— Kálmán!?

— Hát... hát, ki ez a nyomorult?

— A... a Balás Guszti bácsi.

— Szent háromság, egy Isten! Gita!

Hát ez a maga szerelme? Hát ilyen embernek áldozza fel maga az én szerelmemet!?

— Oh, Kálmán, hogy mondhat ilyet? Én senkiért sem áldozom fel magat...

— De hogyha férjhez megy...

— No igen, mert azt mondja Mina néni, hogy ez észszerű cselekedet és hogy nekem nem szabad válogatnom, mert aztán úgy járok, mint a szolgabíróék Katalinja; tudja, a ki már Katicza néni és még sem kapott férjet... A magáé nem lehetek, Kálmán, hát mit bánom: akárkié leszek.

— És hiszi maga, hogy szeretheti azt a csunya, vén embert, a ki apja lehetne magának?

— Már hogy képzel ilyet! Azt mondja

Nem sokat akarunk erről a tárgyról beszélni, azért inkább csak a Léván megjelenő „Bars” lap társunk, Barsvármegye hivatalos körei által meg nem ezáfoltt „Barsvármegye hivatalos közlönye” című lapból idézünk:

„Barsvármegye közönsége az alkotmány védelmében a lefolyt abszolutisztikus kísérlet tartama alatt hű maradt régi dicső hírnevéhez, annak küzdelmét a Léva városból kiindult és a bizottsági tagok széles körében megfogalmazott indítvány folytán a 40-es majd 100-as bizottság hazafiasan vezette, irányította és befejezte. Ebben eleinte lanyhán, később teljesen segítségére voltak a vármegye közönsége által meghozott határozatokat köteleseikhez hiven a központi tisztviselők végrehajtani buzgókodtak. Ezért a törvényhatósági bizottság május hó 17-én tartott közgyűlésén azon 3 főtisztviselőjét a 100-as bizottság a maga érdemeinek is átruházásával indítványozta elismerésben részesíteni, a központban levő azon tisztviselők ellen pedig, akik ellen kifogás merült föl, a fegyelmi eljárás elrendelését hozta javaslatba. — Az állandó választmány többsége nevében azonban Simonyi Béla alispán a 100-as bizottság indítványának a dicsőítésről szóló részletét a 3 főtisztviselő javára elfogadta, — a többi része pedig az aranyosmaróti érdekeltség segítségével 2 szótöbbséggel leszavaztatott. — Sőt, hogy a központi megtévedt tisztviselőket a hírnárból kirántsa; melléjük állította az összes vidéki főtisztviselőket és a városok polgármestereit is. Így hűrezték meg nálunk a járások és városok jó hírnevét az ország színe előtt, ez összes budapesti lapokban pellengérré állítva főtisztviselőinket”

Kérdezzük az alispán urat: mit szándékozik tenni, hogy Barsvármegye első tisztviselőjének reputációja megvédelmeztesse? Mert, hogy alaposan meg van az alispán ur rágalmazva, ahhoz kétség nem férhet.

Az idegesség jellemzésére idézzük folytatólag B ó d o g h L a j o s lévai polgármester felebbezését is.

„A történeti hűség kedvéért ki kell nyilvánítani, hogy a határozat 3-ik pontjában foglalt azon állítás, hogy Simonyi Béla és társai „irányították és ők maguk vezették az egész vármegyének dicsőséges küzdelmét”, a tények által nincsen igazolva, mert az irányítást és küzdelem vezetését a Léva városban lakó törvényhatósági bizottsági tagok kezdeményezése folytán Barsvármegye törvényhatósági bizottságának 1905. évi július hó 17-én tartott közgyűléséből kiküldött — nem tisztviselőkből alakított — bizottság teljesítette, vezette és irányította. Ezen nemzeti ellenállás Barsvármegyében olyképen történt, hogy alulírott 1905. évi július 13-ra Léva város polgármesteri helyiségébe a Léva lakó vármegyei törvényhatósági bizottsági tagok egyrészt értekezletre hívtam össze, ott az 1/1 alatti indítványt és a 2/1 alatti névsort terjesztettem elő, melyek egyhangulag elfogadtatván, Belesák László törvényhatósági bizottsági tagot megbíztuk a július 17-iki törvényhatósági bizottsági közgyűlésen való előterjesztéssel. Azon közgyűlésen Simonyi Béla alispán azon indítványával szemben, mely szerint a Fehérvári és Kristóffy-kormány kinevezését csupán bizalmatlansága egyszerű kifejezésével és a leirat irattárba tételével kívánta tudomásul vétetni, — az 1/1 alatti indítvány lett — az állandó választmány javaslata ellenére — elfogadva és ezzel a nemzeti ellenállás Barsban is hivatalosan megkezdett. A további cselekmények is majd mind a kiküldött bizottság által kezdeményezettek és intézettek, az alispán, főjegyző és I-ső aljegyző működése csupán azok végrehajtására és a passiv viselkedésre szorított; így amidőn a folyó évi május hó 17-iki közgyűlésen a bizottság a saját cselekedetét és érdemét azon három tisztviselő gyanánt tüntette föl, — ezzel csupán Barsvármegye hazafias hírnevét kívánta dokumentálni s három főtisztviselőjének megtisztelésével a vármegye közönségét dicsőíteni.

Az illetők azonban véletlen „érdemeiket” nagyobbítani vélték az által, ha a vármegye négy járásának főbíráit és összes városai polgármestereit nyilvánosan meggyanúsítják és valótlán vádakkal terhelik, — miért az alispán indítványára az állandó választmány által olyan javaslatot tettek, — a mely teljesen törvénytelen, alaptalan, valótlán és minden részben felháborító.

A törvényhatósági bizottság ezen javaslatot rendkívüli közgyűlésén, noha a 4 főtisztviselő és a polgármesterek elleni indítvány tárgyalásra se volt kitűzve, az 1881. évi XXI. t.-cz. 46. §-a ellenére tárgyalás alá vette s az 5 mamelukokból állott aranyosmaróti és környékbeli tagokkal, az erre elkészülve nem volt vidéki tagok ellenében 2 szótöbbséggel határozatilag elintézte. Ezen határozat azonban törvényellenes, mert a törvényhatósági bizottság nincsen fegyelmi bírósági joggal semmiféle törvény által

felruházva, így senkit „rosszalásra” nem ítélhet, sem semmiféle módon nem sújthat, és pedig az illetők tudta és meghallgatása nélkül annálkevésbé!

Kérem azon illetéktelen, törvénytelen, igazságtalan és önkényes határozatot megsemmisíteni.”

Ehhez csak az a megjegyzésünk, hogy im a lévai polgármester háta megett erős csapatnak kell állani, mert ez már nem is idegesség, ez már **Intrika**.

Ugy hallottuk, hogy a lévai járásban attól tartanak, hogy Simonyi Béla még főispán is lehet és nem lehet kiirtani Léva azt a tévhitet, hogy Simonyi Béla a vármegye lévai járásának elnöke.

Végül még egy kérésünk van Barsvármegye nemes gondolkozású közönségéhez:

Legyünk egymás iránt ezután is annyi kölcsönös jóakarattal eltelve, mint voltunk a nehéz küzdelem egész ideje alatt. Szóval: ne idegeskedjünk. Mert a vármegye közönségének elvülhetetlen érdemeit semmi sem szállítja le inkább, mint az, ha idegesen fogunk marakodni a felett, hogy ki szolgálta önzetlenebbül, becsületesebben a hazát.

H i r e k.

Előfizetési felhívás. Julius hó 1-ével a félévi előfizetések ideje lejárván, tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy az előfizetéseket megújítani, kiknek pedig hátralékuk van, a mellékelt postautalvánnyal beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése akadályokba ütközhesse.

A kiadóhivatal.

Uj csillagkeresztes hölgy. A hivatalos lap egyik mult heti száma közölte, hogy ő Felső Gróf Hardegg szül. Erdődy Ilona grófnőt, gróf Erdődy Imre és neje szül. Magazzy Irma grófnő leányát csillagkereszttel tüntette ki. Ő méltósága gróf Erdődy Imréné mult évben kapta meg e királyi kitüntetést.

Személyi hir. Dr. Gál Homok Kálmán kir. törvényszéki bíró szabadságáról visszaérkezvén, a polgári felebbezési tanács vezetését átvette. — Kovách

Mina néni, hogy a férjet nem okvetlenül szükséges szeretni; hogy ő sohase szenvedhetné Fridolin bácsit. Hát tudja és jobb szeretné szeretni a férjemet, ha azonban nem lehet . . . mert ugye, Balás bácsit a legjobb akarattal sem lehet szeretni?

— Bizony nem! . . .

— No lássa, hát az én lelkiismeretem tiszta tesz. Ma megkéri a kezemet és nekem nem szabad nemet mondanom.

Mélyet sóhajtott.

— Nekünk örökre el kell válnunk, édes Kálmán.

— De . . .

— Nekem soha többé nem szabad magát látni.

— Édes . . .

— Soha se szabad még közelébe sem jönnöm . . .

(Kissé a hadnagy felé csuszott a löcán.)

— Hisz a . . .

— Soha se szabad még egy baráti kézszorításra se odanyujtanom a kezemet.

(Öntudatlanul tette mind a két kezét a hadnagyéba.)

— Gitám!?

— Soha se lett volna szabad megengednem magának, amit tegnap . . .

A feje Szaniszló vállára billent, az föléje hajolt, olyan közel, hogy a két ajk között nagyon csekély távolság maradt.

— Soha, Kálmán! — folytatta — mert

hiszen megbocsáthatatlan bűn volt már az az egy csók is . . .

Elhalgattak mind a ketten, de valami czuppanásféle zavarta a nagy eszdet . . .

Aztán újra Gita szólalt meg. Most már zokogástól fulladozva, szinte rimánkodó hangon tördelte:

— Édes, kedves, jó Kálmán, igérje meg, hogy minden évben, legalább párszor, hogy sokszor ellátogat hozzám, ha férjnél leszek.

Es megint elhallgattak. A nagy némaság dacára azonban sem Gita, sem Kálmán nem vetettek ügyet a hátuk mögött hallatszóló neszre, amint a vadszöllő levelei erősen megzizegtek, sőt azt se hallották meg, hogy az alsó rácskaput nagy erővel vágta be valaki . . .

* * *

Másnap történt.

Szaniszló Kálmán épen kétségbeesve pakolta a málháját, amikor egy ur kopogtatott be hozzá.

Hivatalos rövidséggel adta elő az érkezt, hogy nála egy nagy összeg van letétben, a melyet mai napon kell átadnia Szaniszló hadnagy urnak. Egy bizonyos, a ki még a megboldogult édes atyjának volt ezzel adósa, a fiával szemben akarja leróni

A tág szemekkel bámuló hadnagy csak az illető eltávozása után kérdezte nagybátyjától, hogy ki volt az az ur?

— A székvárosbeli közjegyző és több

helybeli uraságnak — ezek között a szomszéd nagybirtokosnak, Balás Agostonnak is — jogtanácsosa.

— Hát megbizható, hát szavahihető ember?

Igy aztán elhitte a hadnagy, hogy pénz az a pénz, a mit a markában szorongat; hogy csakugyan őt illeti: mikor egy közjegyző, egy jogtanácsos állítja!

Kauczió! . . . Gita! . . .

Ennél többet nem birt kimondani, de egyidejűleg felhagyott a csomagolással. — Majd holnap utazik . . .

Másnap történt az is, hogy Balás Agoston utra készen bekopogtatott Kovácsékhoz és Mina néni ámulatára-bámulatára kijelentette, hogy bucsuzni jött . . . betölti régi vágyát . . . Afrikába indul . . . tigrisvadászatra.

— Legyen boldog Margit kisasszony.

E rövid szavakkal vett bucsut Gitától; mely egy szemrehányó tekintettel, amelyben azonban benne volt a Gusztó bácsinak az önzetlen jó szíve . . .

Végre pedig másnap történt az is, a mikor kikísérték a bucsuzó vendéget, hogy Neró egy rettenetes esomó mézeskalácsiflin lakmározott a ház előtt.

Vajjon hol jutott hozzá?

Hát ez a Neró titka. De hogy milyen szives viszontszolgálat fejében kapta: ezt még maga Neró se tudta meg soha . . .

Sebestyén Lajos kir. ügyész Karlsbadból visszaérkezett és a kir. ügyészség vezetését átvette.

Kétes hírek. El van terjedve Aranyosmaróton az a hír, hogy a közvilágítás kérdése végre megoldódik, amennyiben villanyvilágítást rendeznek be, mégpedig akként, hogy az áramot az uradalmi gőzmalom szolgáltatná. — Arról is beszélnek Aranyosmaróton, hogy a középiskola ügyében részletes előterjesztés tétel volt a közoktatásügyi ministernél és hogy tehát az iskola régi ügye is dűlőre jut már. — Sajnálatos kell megjegyeznünk, hogy a közölt hírek nem egészen felelnek meg a valóságnak.

Humánus körorvos. Fenyőkosztolányban történt, hogy a kántortanító gyermeke megbetegedvén, elküldött a kistapolcsányi körorvosért. Az orvos ur visszaküldte az előállított kocsit azzal az üzenettel, hogy jön. El is ment, mégpedig a saját fogatján és a szegény kántortanítóval ezért 20 koronát fizettetett magának és így a kántortanítónak ez a vizit 25 koronájába került, mert az általa küldött kocsit is meg kellett fizetni. Ha ebben a közérdek sérelmet szenvedett, — ajánljuk az érdekelt hatóságok figyelmébe, intézkedjenek minél erélyesebben, nehogy hasonló esetek a jövőben ismétlődjenek.

Elmaradnak a hadgyakorlatok. Az idei magyarországi hadgyakorlatok sorsa e napokban dől el. Az érdeklődők megnyugtatóra szolgáljon a kellemes hír, hogy a folyó évben nem lesznek nagy hadgyakorlatok.

Athelyezés. Demke Ferencz armaróti kir. törvényszéki írnok a kassai kir. ítélőtáblához helyeztetett át.

Eljegyzés. Forgách Antal folyó hó 7-én jegyezte el Krajcsóvics Lujza kisasszonyt Armaróton.

Gyászír. Junius hó 28-án halt meg hosszas szenvedés után Figura Ágoston nagyherestényi kántortanító. Az elhunyt jó tanító volt. Tevékeny volt az iskolán kívül is. Az ő alkotása az élénk működésű nagyherestényi olvasókör.

Nyári mulatság. Az armaróti kereskedő ifjak folyó hó 15-én zártkörű nyári mulatságot rendeznek az ebenedzi erdőben.

Nagy tűz Valkócon. Folyó hó 8-án vasárnap este felé borzalmas tűzvész dühöngött Kisvalkócs községben. Leégett 7 lakóház, 13 pajta és sok gazdasági felszerelés s takarmány. Emberéletben szerencsére kár nem esett, az épületek java része be volt biztosítva.

A vágujhelyi izr. reáliskola értesítője alapján szívesen közöljük, hogy a beiratkozások szeptember hó 2-án kezdődnek és 5-ikéig tartanak. A tandíj a szülők vagyoni állása szerint évi 40, 60, 80 és 120 korona. Azon tanulók, kik polgári iskolából, vagy gimnáziumból akarnak belépni, felvételi vizsgát tartoznak tenni, melynek díja 20 korona. Az értesítő adatai arról tesznek tanúságot, hogy az iskolát más hitfelekezethez tartozó tanulók is látogatják, még pedig tekintélyes számban.

Az iskola egyébként az ottani izr. hitközség felügyelete alatt áll.

Hajolj meg a magyar zászló előtt! Szép, lélekemelő ünnepély folyt le junius 28-án Esztergomban. Az összes elemi fiú és leányiskolák növendékei tanítóik vezetésével misét hallgattak, a mely után a Szentháromság-térre vonult a több mint ezer főből álló gyermek sereg. Körülvették a magyar zászlót és elénekelték a Szózatot. Ekkor egy magyarruhás elemista fiú érezes hangon mondott huséget a magyar zászlónak. A szavakat után Wimmer esztergomi polgármester lépett a czimeres szöszökre. Elmondta a minap eseményeit; Miklósi esztergomi tanító a magyar faj öntudatra ébredéséről tartott felolvasást az esztergomi járás kath. tanítóinak gyűlésén. Ott mondta, hogy az öntudatra ébredést már az iskolában kell megkezdennünk. Számítalan sok mód és alkalom nyílik erre napokint az iskolában. Miklósi azonban ezenkívül azt ajánlotta, hogy a gyermek nyilvánosan is vallja be magyarságát. Emeljen kalapot ahaza jelképe előtt! Tegyen fogadást, hogy a jelképhez, a szent zászlóhoz hű lesz! Évenként vonuljon el a gyermek sereg a zászló előtt és hajoljon meg előtte. Történjék ez minden iskolában. — Az indítványt elfogadta az egyesület. Ezen előzmények eredménye a mai nap. Ezután könnyű gyermeki nyelven magyarázta a gyermek seregnek, hogy mi a haza? Sirig tartó hűségre buzdította és beszéde végén a fogadalmat mondta elő, a mit a gyermekek egyszerre mondtak után. A fogadalom után a zászló előtt vonultak el a gyermekek. Mindenki meghajolt, mikor a zászló elé ért. Ezen tisztelgés után a Himnusz következett. Dicséretet érdemel Esztergom város tanítószága, amely ismét munkát vállalt magára, csak azért, hogy hazafiságot tehesen. Még nem általános ezen fontos tisztelet nyilvánítás a zászló iránt. A jövőben jöjjenek a zászló elé az apácák iskolái, a reál iskola és a gimnázium. De ne csak ezek, vonuljon el minden egyesület, nyilvánítsa mindenki, hogy szent előtte a magyar zászló. Ugy tudjuk, hogy ezen példát követik a vidéki iskolák is. Örüljünk, ha az utolsó községben is tért hódítana az új eszme.

„Katholikus Kántor“ név alatt indult meg egy új egyházzenei szaklap. Változatos czikkei s zene-mellékletei pártolásra érdemesítik, azonban félünk, hogy úgy jár, mint boldogult társai: a „Magyar Kántor“, a „Kántorok Lapja“, a „Czeezila“ stb. Ezek megbuktak, mert ingyen nem adódtak. 16 kor.-t egy katolikus magyar kántor nem igen adhat egy szaklapért. Egyébként ajánljuk, hogy a kántor urak kérjenek mutatót. Czím: „Katholikus Kántor“ egyházzenei szaklap Jászberény.

A adófizetők figyelmébe. Az 1905. évből és az 1906-ik év első negyedéből származó adótartozások első felét 1906. október hó végeig, második felét 1907. október végeig kell kifizetni. Ez a halasztási kedvezmény mindenkit megillet és külön halasztási engedélyért senkinek sem kell folyamodnia. Mivel az 1904-ből hátralékos

adók nem exlexbeli adóhátralékok, ezeket mindenkinek pontosan és azonnal, késedelmi kamatokkal együtt le kell fizetni. Ellenben nem kell késedelmi kamatot leróni a 200 koronánál kisebb évi egyenes adót fizetőknek és a nagyobb adófizetők is csak ez év július 15-ike után fizetnek késedelmi adót. De nemesak a kisebb adófizetőkkel szemben — a kiket a minister a pénzügyigazgatóságoknak különös figyelmébe ajánl — méltányos a kormány, hanem a nagyobb adófizetőkkel szemben is. Így a pénzügyigazgatóságok a vidéken 50 koronát meg nem haladó tartozásoknál 1908. év végéig terjedő fizetési részletek. t engedélyezhetnek.

Ujtás a postán. Nem nagy dologról van szó, mindössze arról, hogy az ajánlott levelek és csomagok feladásának gyorsítása céljából új módszert alkalmaznak, mely mellett a szükséges adatokat csak egyszer kell leírni és az másolópapír segítségével a hivatalos jegyzékbe is belekerül.

A világ legfurcsább hetilapja Athenben jelenik meg. Ennek az élénken szerkesztett hetilapnak egész tartalma, még a hirdetései is, versokban vannak megírva.

Vasut mentén fekvő földek terményei. Gyakran előfordul, hogy a vasut mozdonyából kihulló szikrák a vasut mentén levő földek terményeit fölgyújtják. A nagy anyagi kár elkerülése végett a nyitri osztálymérnökség megkereste az összes vasutal bíró járások hatóságait, hogy a közönséget alkalmas módon figyelmeztessék, hogy terményeiket lehetőleg a pálya tüzkörletén kívül 51 öl 95 méternyire (tehát 130 lépés) rakják össze. A lánbon álló száraz termés is sürgősen learatandó és hazaszállítandó. Aki ezen elővigyázati szabályokat be nem tartja, annak következményeit viselni tartozik.

A japán hírlapírás emelkedése. A háboru óta majd minden lap három-négy-szer annyi példányban jelenik meg, mint azelőtt, sőt vannak lapok melyeknek — a newyorki Sun szerint — százszor annyi az olvasójuk. Kiszámították, hogy a háboru alatt a japán papirkereskedők annyit kerestek, mint tíz más esztendőben. Voltak napok, mikor Tokió utcaí a szó szoros értelmében el voltak boritva kiolvasott és eldobott lapokkal. Tokióban és környékén naponta átlag két millió lappéldányt fogyasztanak.

Internátus elemi iskolás fiuk számára. A Kis-Svábhelyi tövén levő „Szt. József“ fiú-nevelőintézetbe 6—10 éves fiuk vétetnek fel. A havi díj 70 korona. Ezért kap a növendék tanítást, nevelést, élelmezést és egyenruhát. Mellékkiadás nincsen. Prospektussal szívesen szolgál az igazgatóság: Budapest. I., Istenhegyi-ut 32.

A nyitravölgyi vasut kiépítése. Nyitra- és Trencsénvármegye érdekelt közönsége most azon fáradozik, hogy a nyitravölgyi vasut egész Zsolnáig kiépíttessék. Az érdekeltek egy része Nagybelicztől a Rudnóvölgyön akarná a zsolnai vonalrészszel az összeköttetést megteremteni. A másik terv szerint a vonalat Privigyén át kapcsolnák össze Rajecz—Zsolnával.

Férfi és női czipők

a legizlésebb kiállításban a legjutányosabb árak mellett megrendelhetők nagyban és kicsinyben.

Bernstein Mór czipőgyárában

UJPEST, Arpad-utca 21. szám.

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

Ajánlja a legújabb technikai módszerrel előállítandó arcképnagyításait. Minta-képkiallítás a Dóczy könyvnyomdában, a hol megrendelések is elfogadhatnak.

Jutányos ár!